

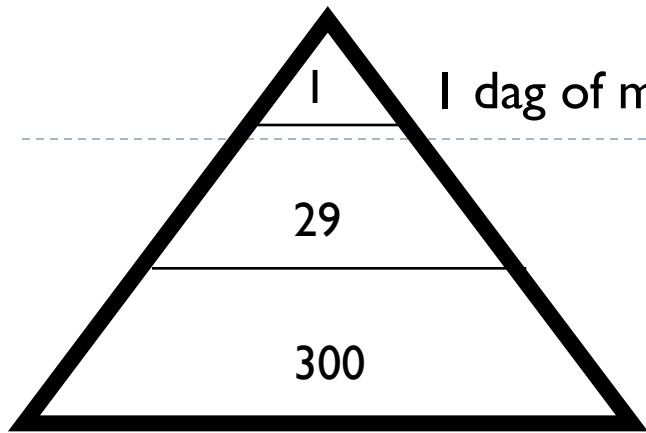

Arbeidsongevallenwetgeving

Arbeidsongevallenwetgeving

- Arbeidsongevallen
 - arbeidsongevallenwetgeving
- Registratie en administratie (arbeidsongevallen/leerlingenongevallen)
- Ernstige arbeidsongevallen
- Programma schoolongevallen
 - ReBOS
- Arbeidsongevallenonderzoek

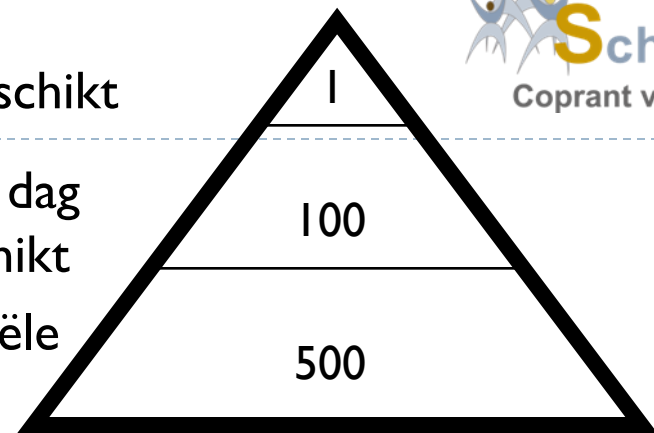

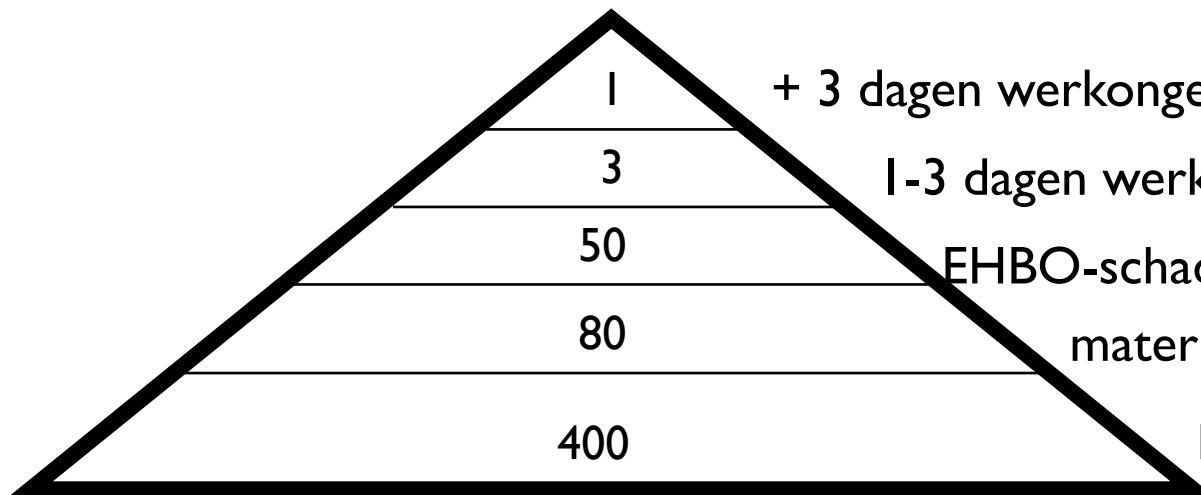
Heinrich, 1931

1 dag of meer werkongeslacht

minder dan 1 dag
werkongeslacht
enkel materiële
schade

Bird & Germain, 1966

B.S.C., 1975

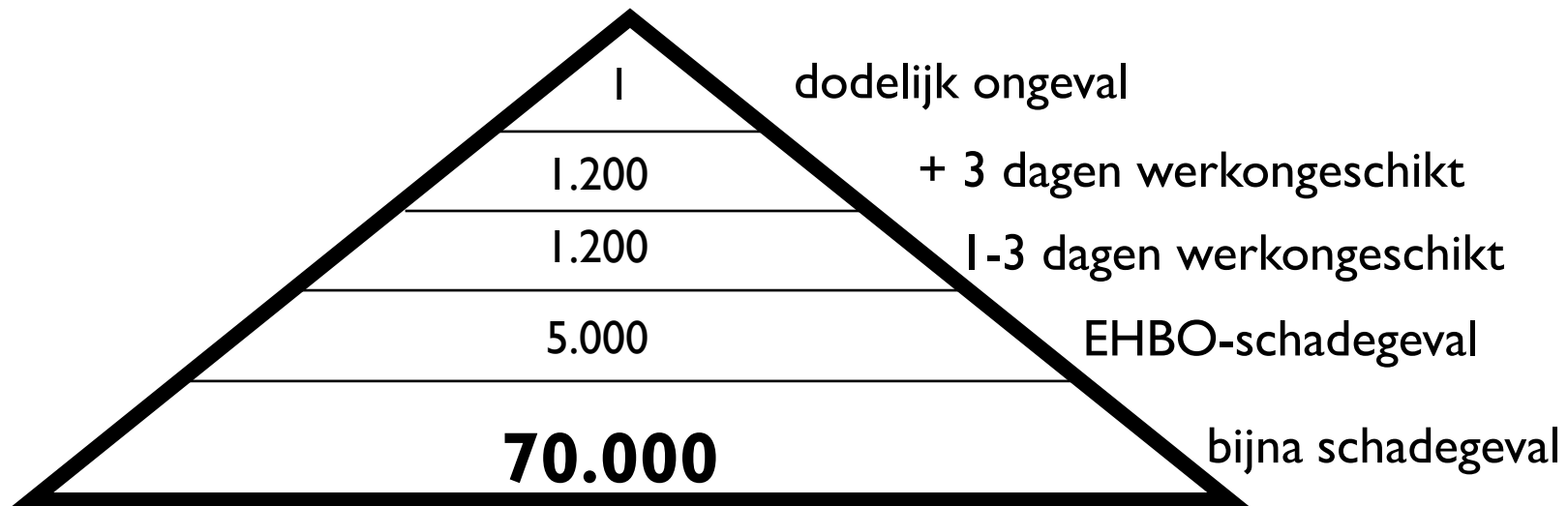
+ 3 dagen werkongeslacht

1-3 dagen werkongeslacht

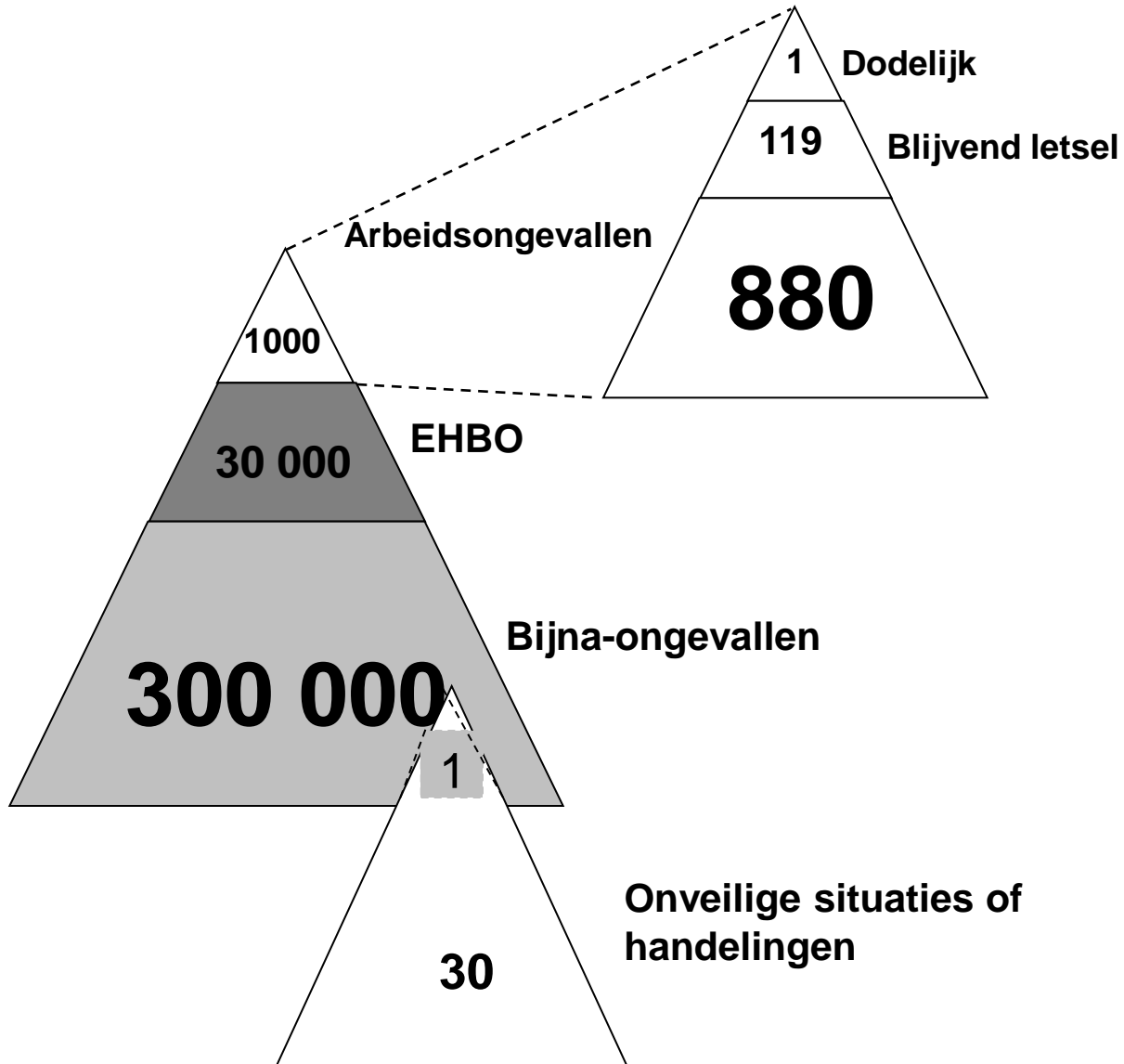
EHBO-schadegeval

materiële schade

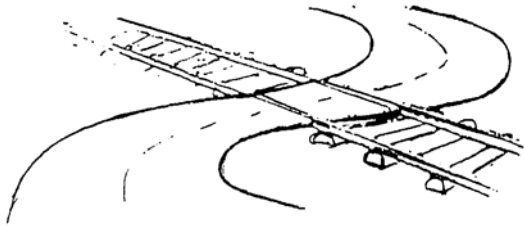
bijna schadegeval

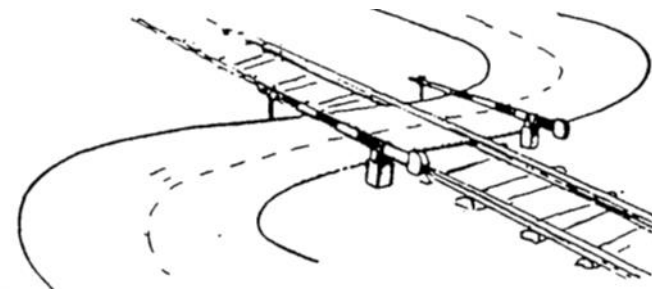
International Labour Organisation, 2002

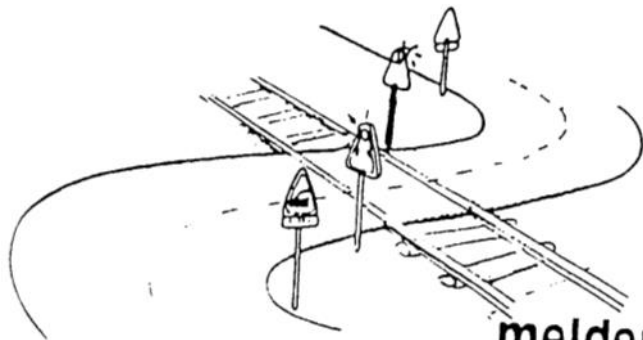
Preventiebeginsel

uitsluiten

beschermen

melden

AOW: Wettelijke basis

- De wet van 3 juli 1967 betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector.
- Het koninklijke besluit van 24 januari 1969 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van de personeelsleden der Rijksbesturen en der andere Rijksdiensten, van sommige leden van het personeel der gesubsidieerde onderwijsinrichtingen en der gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra en diensten voor studie- en beroepsoriëntering, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk.
- aanvullend de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971
- aanvullend het koninklijke besluit van 21 december 1971 houdende uitvoering van sommige bepalingen van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

AOW: Begrippen

- Volgens artikel 2 van de wet wordt onder een arbeidsongeval verstaan het ongeval dat zich tijdens en door de uitoefening van het ambt heeft voorgedaan en dat een letsel veroorzaakt.
- Volgens het Hof van Cassatie is een arbeidsongeval *een plotselinge gebeurtenis die een lichamelijk letsel teweegbrengt en waarvan de oorzaak of één der oorzaken buiten het organisme van de getroffene ligt. Bovendien moet het ongeval de werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst (of het ambt) overkomen* (Cass.) 22 september 1976, RW., 1978-79, 1487).

AOW: Begrippen

- Deze bepaling bestaat uit vier elementen:
 - - plotselinge gebeurtenis;
 - - lichamelijk letsel;
 - - arbeid (tijdens en door de uitoefening van het ambt);
 - - oorzaak.

Begrippen: plotselinge gebeurtenis

- Een plotselinge gebeurtenis is een in tijd en ruimte te situeren element waarin eventueel de oorzaak te vinden is van het letsel.
- De plotselinge gebeurtenis mag niet verward worden met het plotse optreden van het letsel of het plotse optreden van pijn.
- *vb. een val over een boekentas die in de gang stond.*

Begrippen: letsel

- Het letsel kan lichamelijk, mentaal, inwendig of uitwendig zijn.
- Het letsel is de schade en voor deze schade kan een schadevergoeding toegekend worden.

Begrippen: letsel (opmerking)

- Een ongeval waarbij een prothese of een orthopedisch toestel wordt beschadigd, zonder dat er een lichamelijk letsel is, kan erkend worden als arbeidsongeval als het voldoet aan de voorwaarden voor een arbeidsongeval
- vb.: Een personeelslid valt en beschadigt zijn bril. Dit ongeval kan beschouwd worden als een arbeidsongeval

Begrippen: arbeid

- Het ongeval overkomen tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst of het ambt, wanneer de werknemer op het ogenblik van het ongeval *onder het gezag, de leiding en het toezicht van de werkgever staat.*

Begrippen: arbeid - uitbreiding

- 1. een verlof of vrijstelling van dienst bekomt om deel te 'nemen aan de werkzaamheden van de commissies en comités opgericht in de vakorganisaties waarvan hij lid is;*
- 2. een syndicale opdracht vervult als erkend syndicaal afgevaardigde of als vertegenwoordiger van het personeel als zodanig door de overheid erkend;*
- 3. uitdrukkelijk vergunning krijgt om deel te nemen aan beroepsvormingsactiviteiten.*

Begrippen: arbeid - uitbreiding

- artikel 2, derde lid, 2°, van de wet, wordt eveneens als arbeidsongeval beschouwd :
- *het ongeval dat een personeelslid buiten de uitoefening van zijn dienst is overkomen maar dat veroorzaakt is door een derde naar aanleiding van een vroegere handeling door dat personeelslid tijdens de uitoefening van zijn dienst verricht.*

Begrippen: arbeid - uitbreiding

- Bescherming tegen geweldsdaden waarvan vergelding de beweegreden is.
- *Vb.: Als een ouder, die kwaad is omdat een leerkracht opgetreden is tegen zijn kind, deze leerkracht aanvalt, dan is de leerkracht verzekerd tegen arbeidsongevallen ook als de aanval bij de leerkracht thuis gebeurt.*

Begrippen: oorzakelijk verband

- De *oorzaak of één van de oorzaken* van de plotselinge gebeurtenis die het letsel heeft veroorzaakt, moet *buiten het organisme van het slachtoffer liggen*.
- Het slachtoffer moet dit oorzakelijk verband niet bewijzen

Ongeval op de weg naar en van het werk

- *het ongeval overkomen op de weg naar en van het werk* dat aan de vereisten voldoet om dit karakter te hebben:
 - =eveneens beschouwd als AO
- Normale traject, verblijfplaats, arbeidsplaats, omweg, onderbreking: voorwerp van overvloedige rechtspraak

Ongeval op de weg naar en van het werk

- Verblijfplaats
- Arbeidsplaats
De arbeidsplaats is elke plaats waar effectief of virtueel het recht van de werkgever om gezag, leiding en toezicht te geven, uitgeoefend wordt
- Gelijkgestelde trajecten
- Normale weg (geografisch, chronologisch)

Specifieke situaties

- Toezicht
- Vergaderingen
- Schoolreizen
- Activiteiten op vraag of in opdracht
- Niet-schoolse activiteiten
- Wervingsacties
- Navormingscursussen
- Sportactiviteiten
- Besturen van een schoolbus
- Opdrachten met overnachting in het buitenland
- Vervoeren van leerlingen
- Andere opdrachten (boodschappen voor de school, ...)
- Springuren (naar huis)
- Tijdelijke personeelsleden tijdens zomervakantie (herexamens, deliberatie, ...)

Bewijsvoering

1. van een letsel;
2. van een plotselinge gebeurtenis;
3. dat het ongeval overkomen is tijdens de uitvoering van het ambt of de arbeidsovereenkomst.
4. dat het ongeval overkomen is op de normale werkweg

Eenvoudigst: getuigenverklaring

Bewijsvoering

- Als het departement het ongeval niet als arbeidsongeval erkent, dient door het departement het tegenbewijs te worden geleverd.

Dit kan door:

- De weerlegging van het vermoeden van ongeval:
Het letsel kan onmogelijk het gevolg geweest zijn van de door de getroffene of zijn rechthebbenden aangetoonde plotselinge gebeurtenis, omdat de gebeurtenis geen enkel verband kan gehad hebben met het letsel, of omdat de ingeroepen plotselinge gebeurtenis het letsel niet kan veroorzaakt hebben;
- De weerlegging van het vermoeden van arbeidsongeval:
Er is een gebrek aan causaliteit tussen het ongeval en de arbeid: het letsel is uitsluitend te wijten aan een inwendige lichamelijke oorzaak.

Bewijsvoering

vb.: Een personeelslid wordt onwel en zakt in elkaar. Als het in elkaar zakken werd veroorzaakt door een ziekte zoals gastro-enteritis, dan kan dit voorval niet erkend worden als een arbeidsongeval.

Arbeidsongeval – Burgerlijke immuniteit

- ▶ Het schoolbestuur is verplicht zich te verzekeren tegen arbeidsongevallen
- ▶ Als er zich een arbeidsongeval voordoet:
 - ▶ Dan krijgt het slachtoffer een (forfaitaire) schadevergoeding van de verzekeraar
 - ▶ Dan genieten het schoolbestuur en de leden van de hiërarchische lijn burgerlijke immuniteit
- ▶ Het slachtoffer kan dus geen burgerlijke vordering instellen
 - ▶ Tegen het schoolbestuur
 - ▶ Tegen de leden van de hiërarchische lijn

Uitzonderingen op burgerlijke immunititeit

- ▶ **Burgerlijke immunititeit voor arbeidsongeval geldt niet:**
 - ▶ Voor leden van de hiërarchische lijn
 - ▶ In geval van opzettelijke fout
 - ▶ Voor het schoolbestuur
 - ▶ In geval van opzettelijke fout
 - ▶ In geval van schade aan goederen van werknemer
 - ▶ In geval van arbeidswegongeval of verkeersongeval
 - ▶ Voor andere personen
 - ▶ Die (mede) aansprakelijk zijn voor het arbeidsongeval

Voorbeelden

- ▶ Uitspraken Hof van Beroep
- ▶ Uitspraken Hof van Cassatie

Verplichtingen inzake de verzekering

Op welke categorieën is de arbeidsongevallenverzekering van toepassing?

- ▶ **Gesubsidieerd personeel**
- ▶ Niet – gesubsidieerd personeel
- ▶ Stagiairs
- ▶ Praktijkleerlingen

AOV – gesubsidieerd personeel

- ▶ Gesubsidieerd personeel is “automatisch” verzekerd voor arbeidsongevallen via het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – departement onderwijs (MEDEX)
- ▶ Zie rondzendbrief 13AC/IF/ONG.28.1 (Edulex)
 - ▶ <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=9142>
- ▶ Aangifteformulier voor arbeidsongeval:
 - ▶ Zie bijlage 1 bij rondzendbrief

Verplichtingen inzake de verzekering

Op welke categorieën is de arbeidsongevallenverzekering van toepassing?

- ▶ Gesubsidieerd personeel
- ▶ **Niet – gesubsidieerd personeel**
- ▶ Stagiairs
- ▶ Praktijkleerlingen

AOV – Niet - gesubsidieerd personeel

- ▶ Schoolbestuur moet **zelf** een verzekering afsluiten voor arbeidsongevallen
- ▶ Aangifteformulier voor arbeidsongeval: zie Fonds voor Arbeidsongevallen (FAO)
 - ▶ Surf naar <http://www.fao.fgov.be>
 - ▶ Nederlands
 - ▶ De werkgever
 - ▶ Privésector
 - ▶ Ongevallenaangifte
- ▶ Opgelet: de aangifteformulieren van edulex en van het FAO zijn niet identiek

Verplichtingen inzake de verzekering

Op welke categorieën is de arbeidsongevallenverzekering van toepassing?

- ▶ Gesubsidieerd personeel
- ▶ Niet – gesubsidieerd personeel
- ▶ **Stagiairs**
- ▶ Praktijkleerlingen

AOV - Stagiairs

- ▶ Arbeidsongevallenwet is van toepassing op onbezoldigde stagiairs
- ▶ **Uitzonderingen:** geen schadeloosstelling voor:
 - ▶ Tijdelijke arbeidsongeschiktheid van een stagiair
 - ▶ Ongeval op weg naar of van de stageplaats
 - ▶ Schoolongevallenverzekering moet dus ongevallen op weg naar of van de stageplaats dekken
- ▶ **Schoolbestuur moet zelf een verzekering afsluiten voor arbeidsongevallen van stagiairs**
 - ▶ Bij dezelfde verzekeraar als MVD-personeel
 - ▶ Wegens principe van "eenheid van verzekering"

AOV – Stagiairs / Dubbele werkgever

	Inzake verzekering	Inzake preventie en bescherming
Leerlingen gaan op stage in een bedrijf	<p>Het schoolbestuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is de werkgever • Sluit de verzekering af 	<p>Het stagebedrijf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is de werkgever • Volgt het ongeval op
Studenten komen op stage in de school	<p>Het hogeschoolbestuur of de universiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is de werkgever • Sluit de verzekering af 	<p>Het schoolbestuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is de werkgever • Volgt het ongeval op

Verplichtingen inzake de verzekering

Op welke categorieën is de arbeidsongevallenverzekering van toepassing?

- ▶ Gesubsidieerd personeel
- ▶ Niet – gesubsidieerd personeel
- ▶ Stagiairs
- ▶ Praktijkleerlingen

Praktijkleerlingen

- ▶ Ongevallen van leelingen
 - ▶ Tijdens de praktijklessen op school
 - ▶ Tijdens het werkplekieren buiten de school
- ▶ Vallen **niet** onder de arbeidsongevallenverzekering
- ▶ Vallen **wel** onder de:
 - ▶ Schoolongevallenverzekering
 - ▶ Ongevallen aangegeven bij de schoolongevallenverzekering
 - ▶ Best vooraf nagaan of werkplekieren gedekt is
 - ▶ Verplichtingen inzake preventie en bescherming
 - ▶ Onderzoek, steekkaart, omstandig verslag, ...

Arbeidsongevallen - samenvatting

	Inzake verzekering		Inzake preventie en bescherming
	Ongeval op de werkplek	Ongeval onderweg	
Gesubsidieerd personeel	Arbeidsongeval	Arbeidswegongeval	Opvolging door de school
Niet-gesubsidieerd personeel			
Studenten komen op stage			
Leerlingen gaan op stage	Schoolongeval	Schoolongeval	Opvolging door het bedrijf
Leerlingen werkpleklers			
praktijkleerlingen			
Andere leerlingen			“NIHIL”

www.welzijn-op-school.be

Verplichtingen inzake de wet welzijn

- ▶ **Arbeidsongeval – verplichtingen inzake de wet welzijn**
- ▶ Ernstig arbeidsongeval – bijkomende verplichtingen
- ▶ Zeer ernstig arbeidsongeval – bijkomende verplichtingen
- ▶ Verstrekken van eerste hulp

Opvolging van ieder arbeidsongeval

- ▶ Elk arbeidsongeval of “bijna-ongeval” (incident)
 - ▶ Onderzoeken door de hiërarchische lijn
- ▶ Elk arbeidsongeval
 - ▶ Aangeven aan de arbeidsongevallenverzekeraar
 - ▶ Binnen 8 dagen
 - ▶ Opnemen in maandelijks verslag
- ▶ Bij minstens 1 arbeidsongeschiktheid
 - ▶ Verrekenen in statistieken voor jaarlijks verslag (Fg, Eg)
- ▶ Bij minstens 4 dagen arbeidsongeschiktheid
 - ▶ Arbeidsongevallensteekkaart opstellen
- ▶ Opmerking: de dag van het ongeval wordt niet meegerekend als arbeidsongeschiktheid

Arbeidsongevallensteekkaart

- ▶ Arbeidsongevallensteekkaart opstellen is verplicht bij minstens 4 dagen arbeidsongeschiktheid
- ▶ Wie?
 - ▶ IDPBW of GID
 - ▶ Anders externe dienst
 - ▶ Hiërarchische lijn werkt mee
- ▶ Inhoud van de arbeidsongevallensteekkaart
 - ▶ Zie bijlage IV bij KB interne dienst
 - ▶ <http://www.werk.belgie.be/WorkArea/showcontent.aspx?id=2754>
 - ▶ Kopie van aangifteformulier voor verzekering mag steekkaart vervangen
 - ▶ Kopie naar medische afdeling van externe dienst
- ▶ Ter beschikking houden van de arbeidsinspectie (10 jaar)

Ernstig arbeidsongeval

- ▶ Wat is een ernstig arbeidsongeval?
 - ▶ (1) een dodelijk arbeidsongeval
 - ▶ (2) een ongeval met een blijvend letsel EN met een combinatie van afwijkende gebeurtenissen en betrokken voorwerpen
 - ▶ (3) een ongeval met een tijdelijk letsel EN met een combinatie van afwijkende gebeurtenissen en betrokken voorwerpen

Opvolging ernstig arbeidsongeval

- ▶ Elk ernstig arbeidsongeval wordt onderzocht:
 - ▶ Door de IDPBW of GID
 - ▶ Indien deze over een PA1 (of soms een PA2) beschikt
 - ▶ Anders door de externe dienst
- ▶ Omstandig verslag opstellen
 - ▶ Inhoud: zie KB Beleid, art. 26, §2
 - ▶ Binnen de 10 dagen naar arbeidsinspectie
 - ▶ Eventueel voorlopig verslag
- ▶ Door preventiemaatregelen rechtstreekse oorzaken van ongeval wegnemen
- ▶ Arbeidsinspectie kan deskundigen aanstellen

Zeer ernstig arbeidsongeval

- ▶ Wat is een zeer ernstig arbeidsongeval?
 - ▶ (1) een dodelijk arbeidsongeval
 - ▶ (2) een ongeval met een blijvend letsel EN met een combinatie van afwijkende gebeurtenissen en betrokken voorwerpen

Opvolging zeer ernstig arbeidsongeval

- ▶ **ONMIDDELIJK** melden bij de arbeidsinspectie
 - ▶ Met best beschikbaar technologisch middel
 - ▶ Naam en adres werkgever
 - ▶ Naam slachtoffer
 - ▶ Datum en plaats van ongeval
 - ▶ Vermoedelijke gevolgen
 - ▶ Korte beschrijving van omstandigheden
- ▶ **Arbeidsinspectie (TWW) is regionaal bevoegd**
 - ▶ Opletten bij extra-muros activiteiten
 - ▶ Lijst met alle directies van TWW
 - ▶ <http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=6550>

Samenvatting opvolging arbeidsongevallen

Onderzoek door de hiërarchische lijn	“gewoon” arbeidsongeval	Ernstig arbeidsongeval	Zeer ernstig arbeidsongeval
			Onmiddellijk aan TWW melden
		Onderzoek door PA1 (of PA2) of EDPBW. Omstandig verslag opstellen en binnen 10 dagen overmaken aan TWW Bewarende preventiemaatregelen nemen.	
	Binnen 8 dagen aangeven aan AO-verzekering Opnemen in maandelijks verslag Meer dan 1 dag: opnemen in statistiek (jaarverslag) Meer dan 4 dagen: AO-steekkaart 10 jaar bewaren		
Onderzoek door de hiërarchische lijn			

Wat te doen bij ongeval?

- ▶ Volg de noodprocedure van de school
- ▶ Bel zo nodig de hulpdiensten (112)
 - ▶ Verstrek kalm en duidelijk informatie:
 - ▶ Je eigen identiteit
 - ▶ Plaats van het ongeval
 - Adres, welk gebouw, welke poort, ...
 - ▶ Aard en ernst van het ongeval
 - ▶ Aantal gekwetsten
 - ▶ Omstandigheden
 - Brand, gevaarlijke producten, slachtoffer gekneld, ...
 - ▶ Haak als laatste de telefoon in
- ▶ Verwittig hulpverleners van school

Wat te doen bij ongeval?

- ▶ Denk aan de eigen veiligheid en die van anderen
 - ▶ Bijvoorbeeld bij gaslek, brand, druk verkeer, ...
- ▶ Neemmaatregelen tegen dreigend gevaar:
 - ▶ Bijvoorbeeld brand, ontploffing
- ▶ Verwijder of neutraliseer gevaren
 - ▶ Machine stopzetten
 - ▶ Elektriciteit afzetten
 - ▶ Opletten met restenergie
 - ▶ Gespannen veer
 - ▶ Geladen condensator
 - ▶ Verhitte buis
 - ▶ ...

Wat te doen bij ongeval?

- ▶ **Bij ernstig letsel**
 - ▶ Slachtoffer niet verplaatsen
 - ▶ Enkel doen wat men kan of mag doen
- ▶ **Brandwonden**
 - ▶ Eerst water, de rest komt later
 - ▶ 20-20-20 regel: binnen 20 minuten gedurende 20 minuten afkoelen met water van 20°C
- ▶ **Vuile wonden**
 - ▶ Als laatste vaccinatie tegen tetanus meer dan 10 jaar geleden, dan slachtoffer naar arts sturen

Wat te doen bij ongeval?

- ▶ Vervoer van gewonde leerling door personeelslid met gewone auto is toegelaten
 - ▶ Leerling neemt op de achterbank plaats
 - ▶ Bij voorkeur vergezeld van tweede personeelslid
 - ▶ Gepast reageren bij bloeding, shock, braken, ...
- ▶ Bij twijfel: vervoer met ambulance
- ▶ Personeelslid kan niet verplicht of onder druk gezet worden om (gewonde) leerlingen te vervoeren
- ▶ Als het vervoer van leerlingen naar het ziekenhuis steeds aan hetzelfde personeelslid toevertrouwd wordt
 - ▶ Dan is dit bezoldigd leerlingenvervoer
 - ▶ Dan moet dit personeelslid over een rijgeschiktheidsattest(RGA) beschikken (medische schifting),

